

Stichting BioArt Laboratories

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 525.000

Over de instelling

Stichting BioArt Laboratories (hierna: BioArt Laboratories), ontwikkelinstellingen, Eindhoven

BioArt Laboratories houdt zich bezig met biokunst, een genre op het snijvlak van kunst, ontwerp, natuur en biotechnologie. Volgens de instelling is de centrale rol van de mens in de samenleving in transitie naar een interactieve vorm tussen mens, technologie en natuur: het Symbioceen (naar de filosofie van Glenn Albrecht). Biokunst speelt daarbij een rol. BioArt Laboratories wil een nieuwe generatie kunstenaars stimuleren en faciliteren om met biokunst een antwoord te vinden op maatschappelijke vraagstukken. De mogelijkheden voor makers om te kunnen onderzoeken, ontwerpen en experimenteren in de nabijheid van een natuurlijke omgeving zijn hierbij onontbeerlijk. BioArt Laboratories is gevestigd in de bossen bij Eindhoven. Met haar activiteiten trekt BioArt Laboratories een specifiek publiek.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) oordeelt positief over BioArt Laboratories. Echter, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie adviseert de raad BioArt Laboratories geen subsidie toe te kennen. Hij verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Sinds 2021 maakt BioArt Laboratories deel uit van de categorie Ontwikkelinstellingen in de Culturele basisinfrastructuur (BIS). Als jonge instelling was ze aanvankelijk wat zoekende naar haar positie als BIS-instelling in het culturele landschap. Primair was BioArt Laboratories gericht op het ontwikkelen van het biokunstgenre en daaruit voortkomende projecten. In de subsidieperiode 2021 - 2024 bood ze ruimte aan studenten en makers om onderzoek te doen naar het genre biokunst. In deze periode heeft ze overeenstemming bereikt met de gemeente Eindhoven over huisvesting op een voormalig kazerneterrein.

De raad is positief over de artistiek-inhoudelijke onderzoekslijn van BioArt Laboratories en de betekenis die onderzoeksresultaten kunnen hebben voor maatschappelijke vraagstukken. De instelling is voornamelijk gericht op de ontwikkeling van het genre biokunst en ze stelt zich faciliterend op voor talenten. Ze introduceert in de subsidieperiode 2025 - 2028 de onderzoekslijn 'Symbiocene Forest – Unearthing the Next Era of Human History', het vervolg op 'Symbiocene Forest' dat in de subsidieperiode 2021 - 2024 centraal stond, naar de filosofie van Glenn Albrecht. BioArt Laboratories heeft deze filosofie omarmd en maakt zich sterk voor de noodzaak om een nieuwe relatie tussen mens, natuur en technologie te verwezenlijken.

De ontwikkeltrajecten van BioArt Laboratories bestaan uit twee lijnen: de Talent Pressure Cooker (TPC) en het traject van de Bio Art & Design award (BAD-award). Het traject TPC biedt jaarlijks zestien talentvolle makers een plek bij BioArt Laboratories. De instelling biedt makers ruimte om zich te ontwikkelen tot kunstenaar en om nieuw werk te creëren; de instelling draagt zorg voor de begeleiding. Afhankelijk van de onderzoeksvraag variëren de trajecten in lengte van korte tot langlopende periodes.

De strijd om de internationaal gerenommeerde BAD-awards is een competitie waarin veelbelovende makers projectvoorstellen doen op het snijvlak van de creatieve sector en de biowetenschappen. De BAD-award wordt mogelijk gemaakt door een consortium van culturele partners in Noord-Brabant. Naast BioArt Laboratories maken MU en Dutch Design Foundation onderdeel uit van het consortium. BioArt Laboratories koppelt ieder jaar drie winnaars aan een onderzoekscentrum uit haar netwerk om via die weg haar kennis en faciliteiten aan te vullen. Wat de begeleiding van de talenten door BioArt Laboratories bij de BAD-awards precies inhoudt en op welke wijze de begeleiding ondersteunend is aan hun ontwikkelvraag, wordt niet helder uit de aanvraag.

Naast deze twee onderzoekslijnen stelt de instelling jaarlijks acht *artist in residence*-plekken open voor talenten om te komen wonen en werken op haar locatie in de bossen bij Eindhoven. De instelling biedt zakelijke begeleiding in huis of via het netwerk, bijvoorbeeld met betrekking tot het vraagstuk van de bescherming van intellectueel eigendom.

Opkomende kunstenaars worden ontdekt door een jaarlijkse *open call*, door het gericht scouten van talenten en door het onderhouden van contacten met vakopleidingen en culturele instellingen. Een comité is verantwoordelijk voor de verdere selectie. In het plan wordt niet beschreven wie de komende tijd zitting hebben in het selectiecomité en hoe dit bijdraagt aan de ondersteuning van de visie en ambities van zowel makers als instelling. Geselecteerde talenten werken onder begeleiding van BioArt Laboratories door henzelf opgestelde projectvoorstellen uit. Omdat alle projecten *tailormade* zijn, doorlopen sommige

talenten een kort programma en werken anderen soms jaren aan hun onderzoek. Het is de raad niet duidelijk hoe talenten hun onderzoek inzichtelijk maken ten behoeve van de eigen positionering of een mogelijke vervolgstap. De instelling zou hierin meer inzicht kunnen bieden om de relevantie van zowel onderzoek als de ontwikkeling van het genre te laten zien. In het plan is niet beschreven hoe makers hun weg vinden naar presentatieplekken en naar partners die passen bij hun ontwikkelvraag.

De instelling noemt in de aanvraag veel voorbeelden van activiteiten en uitkomsten van de talentontwikkelprogrammering. Deze hoge aantallen worden niet onderbouwd en zijn voor de raad daarom oncontroleerbaar en moeilijk te duiden. Het valt de raad tevens op dat de talrijke publicaties en podcasts lastig te vinden zijn op de website van de instelling.

De raad mist namen van makers die momenteel aan de instelling zijn verbonden voor langere trajecten. Hij zou graag zien dat talentvolle kunstenaars beter zichtbaar zouden zijn om daarmee een beeld te krijgen van de ontwikkellijnen die zij doorlopen en de wijze waarop kunstenaars worden ondersteund in het verwezenlijken van hun ambities.

Maatschappelijke betekenis

BioArt Laboratories heeft zich tijdens de subsidieperiode 2021 - 2024 gericht op urgente thema's binnen het huidige tijdsgewricht. Met het denken over het symbioceen ambieerde de instelling een voortrekkersrol; ze slaagde erin ingewikkelde materie te vertalen naar begrijpelijke taal. Met subsidie van het European Solidarity Corps gaf ze kansen aan talenten voor wie het minder vanzelfsprekend is deel te nemen aan talentontwikkelprogramma's.

De raad waardeert de maatschappelijke impact die BioArt Laboratories vanuit haar inhoudelijke onderzoekslijn wil hebben voor de samenleving. Nationaal en internationaal geniet biokunst belangstelling. In het activiteitenplan voor de subsidieperiode 2025 - 2028 worden mooie doelen en intenties beschreven om de participatie te vergroten, maar de raad vindt deze onvoldoende uitgewerkt. Hij krijgt geen goed beeld van de activiteiten die de instelling wil opzetten met enkele maatschappelijke organisaties, zoals Daklozenopvang Springplank, Veron voor radiozenderamateurs en oud-Philipsmedewerkers.

Op het gebied van educatie ontvouwt de instelling een interessant plan voor een 'Symbiocene Education Alliance'. Ze wil deze onderzoekslijn verbinden met onderzoekslijnen van verschillende opleidingen, kenniscentra en lectoraten. Toonaangevende partners als Fontys, TU Delft en AVANS ondersteunen het plan. De raad is enthousiast over de ambities maar vindt dat de plannen zich nog in een beginfase bevinden en verder moeten worden uitgewerkt. De raad is positief over het traject om docenten in opleiding het vak biokunst aan te bieden. De instelling

was eerder voornemens dit traject stop te zetten. Ze maakt niet duidelijk waarom ze heeft besloten het toch te continueren.

De instelling is in de aanvraag voldoende ingegaan op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. De instelling gaat uitgebreid in op sociale veiligheid, die onder andere wordt geborgd door een externe vertrouwenspersoon. Op afspraken over honorering gaat de instelling uitgebreid in. Omdat een specifieke cao ontbreekt voor de sector waarin de instelling functioneert, hanteert ze de honoreringsrichtlijnen die overeenkomen met die van het functie- en loongebouw voor presentatie-instellingen beeldende kunst. BioArt Laboratories is lid van De Zaak Nu.

BioArt Laboratories beschrijft uitgebreid hoe ze haar diversiteitsbeleid vormgeeft. De instelling maakt werk van de Code Diversiteit & Inclusie door actieve deelname aan trainingen en evenementen. Er is een nulmeting gedaan voor een actieplan om gericht en structureler te werken aan diversiteit en inclusie. De voortgang wordt regelmatig gemonitord, maar concrete doelstellingen ontbreken in het plan.

Toegankelijkheid

BioArt Laboratories heeft haar voornemen uit de subsidieperiode 2021 - 2024 om een breder publiek te bereiken en aan te sluiten bij het culturele veld niet goed kunnen waarmaken. Voor haar doelgroep was zij vindbaar, maar voor minder ingevoerde belangstellenden is de instelling niet gemakkelijk toegankelijk. Op het gebied van marketing en communicatie viel de afgelopen jaren nog het nodige te verbeteren.

Voor de subsidieperiode 2025 - 2028 heeft de instelling een strategisch kader voor het publieksbeleid beschreven. Het omvat het beleid op het vlak van educatie, participatie, marketing, digitale transformatie en communicatie, en is gericht op het interesseren van nieuwe publieksgroepen. Ook wil BioArt Laboratories interactie stimuleren tussen verschillende doelgroepen en haar activiteiten en projecten. Het activiteitenplan biedt een inkijkje in de doelgroepen die zij op het oog heeft: opkomende kunstenaars met interesse in biokunst en biotechnologie, cultureel geïnteresseerde en maatschappelijk betrokken individuen en partners in kunst en wetenschap. Voor het marketing- en communicatiebeleid heeft BioArt Laboratories externe experts in de arm genomen. Communicatie met doelgroepen vindt voornamelijk plaats via de digitale kanalen. De instelling is voornemens de website toegankelijker te maken. Ook hiervoor wordt externe expertise ingehuurd. De raad is positief over de voorgenomen plannen, maar betreurt het dat de instelling in de periode 2021-2024 niet een stevige basis voor dit plan heeft weten te leggen waarop kan worden voortgebouwd. De opgevoerde bezoekersaantallen voor educatie en

participatie zijn behoorlijk ambitieus. De raad heeft twijfels over de haalbaarheid hiervan.

Voor de komende subsidieperiode zijn jaarlijks twee momenten ingeruimd voor de presentatie van talenten en resultaten. In het voorjaar worden de winnaars van de BAD-awards gepresenteerd tijdens de voorjaarsexpositie van presentatie-instelling MU. In het najaar, tijdens de Dutch Design Week, opent de instelling haar deuren op de eigen locatie. Bezoekers krijgen de gelegenheid een kijkje te nemen in de werkplaatsen en ateliers en makers te ontmoeten. In navolging van de presentatie van biokunst in museum Jan Cunen gaat de instelling de komende jaren een cocreatie-project aan met de Verbeke Foundation (België) en met Flaunt Mexico. De raad juicht het meer zichtbaar maken van talentvolle kunstenaars buiten de hiervoor genoemde beperkte momenten in het jaar toe.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is.

De instelling licht voldoende toe hoe zij de principes van de Governance Code Cultuur toepast. De raad heeft op dat vlak een aantal aandachtspunten. BioArt Laboratories werkt sinds 2013 met een raad van toezicht. Hoewel de statuten van de stichting bepalen dat de raad van toezicht mag bestaan uit drie leden, vindt de raad dit aantal voor BioArt Laboratories aan de krappe kant. Mede in het licht van de geringe omvang van de organisatie (6 fte personeel, vast en tijdelijk) is het van belang dat in de raad van toezicht voldoende kennis en kunde aanwezig is om de organisatie en de bestuurder waar nodig te kunnen ondersteunen. De raad is er onvoldoende van overtuigd dat kennis en kunde afdoende zijn geborgd in de huidige samenstelling van de raad van toezicht.

De directeur-bestuurder stuurt de organisatie zowel artistiek als zakelijk aan. Gezien de ambities van de instelling lijkt zij wel een erg grote verantwoordelijkheid te dragen. Dat maakt de instelling kwetsbaar, mocht de directeur-bestuurder uitvallen. Goede ondersteuning door de raad van toezicht, en het beter spreiden van de verantwoordelijkheden binnen de organisatie, vindt de raad dan ook een voorwaarde voor deze invulling van de directie.

Samengevat vindt de raad BioArt Laboratories nog steeds een jonge instelling. De inrichting van de organisatie met één directeur-bestuurder die zowel artistiek als zakelijk verantwoordelijkheid draagt, een kleine staf en een raad van toezicht met drie leden maakt bij elkaar opgeteld een kwetsbare indruk.

Geografische spreiding

BioArt Laboratories is gevestigd in Eindhoven. Binnen de categorie Ontwikkelinstellingen zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.